

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Фармацевтична компанія «Фармак»
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ III Всеукраїнської науково-методичної конференції

(Шостка, 19 квітня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ ЩОДО ПОШИРЕННЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ В М. ШОСТКА І ШОСТКИНСЬКОМУ РАЙОНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

А.Б. Іващенко, О.М. Школоберда

Шосткинський НВК: спеціалізована школа І-ІІ ступенів-ліцей
ivashchenkoanastasiya@shostka-licey.com

Серед захворювань, що відносяться до соціальних хвороб особливе місце займає туберкульоз. Перехід тисячоліть ознаменувався епідемією туберкульозу в Україні, як і у багатьох країнах світу. За даними ВООЗ, майже третина населення земної кулі інфікована мікобактеріями туберкульозу. Вважається, що один хворий може інфікувати 10 – 15 здорових осіб. Щорічно в світі на туберкульоз захворюють 7 – 10 млн чоловік.

Сьогодні розрізняють триєдину епідемію туберкульозу. Перша складова її – це зростання захворюваності на типовий туберкульоз. Друга складова зумовлена хіміорезистентним туберкульозом, яка поширюється швидкими темпами і створює велику небезпеку. Третя складова зумовлена туберкульозом на тлі СНІДу та у ВІЛ-інфікованих.

Мета роботи: дослідити епідеміологічну ситуацію поширення туберкульозу в м. Шостка та Шосткинському районі.

Даною метою були визначені завдання дослідження

- розглянути шляхи зараження та чинники, що сприяють виникненню захворювання туберкульоз;
- ознайомитись з особливостями перебігу та методами профілактики і лікування туберкульозу;
- дослідити рівень захворюваності на туберкульоз в м. Шостка і Шосткинському районі;
- на основі вивчених даних зробити висновки.

Ситуація щодо туберкульозу в Україні досить складна. Туберкульоз не тільки медична проблема, а й соціальна. Епідеміологічна ситуація з туберкульозу в м. Шостка та шосткинському районі складна і продовжує погіршуватися.

З проведеного нами аналізу статистичних даних у м. Шостці за досить тривалий період (з 1946 р. по 2015 р.) ми бачимо, що проблема розповсюдження даної хвороби як у ХХ ст., так й у ХХІ ст. залишаються та ж сама – зниження рівня життя, яке відмічається в неповноцінному харчуванні, неналежних умовах існування, несистематичному оздоровленні та ін. Але до цієї проблеми додався ще цілий ряд проблем:

- підвищення рівня безробіття;
- міграція населення;
- незначне фінансування охорони здоров'я;
- поява безпритульних дітей та бомжів;
- зниження ролі профілактичних оглядів;
- збільшення кількості наркоманів, курців і алкоголіків не лише серед чоловіків, але й серед жінок;
- збільшення ВІЛ-інфікованих;
- у зв'язку з випадками появи неякісної вакцини в медичних закладах люди бояться робити щеплення своїм дітям.

І не дивлячись на впровадження програми «Імунопрофілактика», ми бачимо, що на сьогодні туберкульоз становить національну небезпеку, бо Україна, як резервуар туберкульозної інфекції, може бути економічно і політично ізольована від світового співтовариства через загрозу розповсюдження туберкульозу в світі.

Щодо шляхів подолання епідемії туберкульозу на державному рівні, то в Україні запропонована ВООЗ стратегія ДOTS боротьби з туберкульозом адаптована до національних умов:

- Політична підтримка з боку уряду послідовної, безперервної та всеохоплюючої діяльності щодо боротьби з туберкульозом, спрямованої на збільшення кадрових і фінансових ресурсів.

- Гарантована можливість проведення високоякісної мікроскопії мокротиння з метою виявлення випадків захворювання на туберкульоз у осіб з симптомами цього захворювання (найважливішим з яких є довготривалий кашель), які звертаються за медичною допомогою, а також які належать до груп високого ризику (з наданням особливої уваги виявленню туберкульозу серед ВІЛ-інфікованих осіб, працівників установ соціального обслуговування, системи охорони здоров'я та пенітенціарної системи і т. п.).

- Проведення стандартизованого короткотермінового курсу хіміотерапії у всіх хворих на туберкульоз з дотриманням відповідних умов.

- Регулярне, безперервне забезпечення медичних закладів і населення протитуберкульозними препаратами високої якості, що базується на надійних системах закупівлі та розповсюдження ліків.

- Наявність надійної стандартизованої системи обліку та звітності, що дозволяє впорядкувати результати лікування кожного пацієнта, а також здійснювати оцінку загальної ефективності протитуберкульозної програми.

На жаль, в цій програмі вказується лише на посилення методів виявлення туберкульозу та лікування, але не згадується про посилене харчування хворих у спеціалізованих закладах, про покращення санітарно-гігієнічних умов тубдиспансерів, про оздоровлення хворих і покращення їх соціальних умов.

Враховуючи ситуацію, яка склалась на сьогоднішній день, слід зазначити, що доки не підвищиться рівень життя, не з'являться робочі місця, не припиниться міграція населення, не буде належного фінансування медичних закладів та не буде здійснюватися належним чином оздоровлення громадян нашої країни епідемія туберкульозу буде розповсюджуватися. Адже туберкульоз – це соціальна хвороба.

Список використаних джерел

1. Вороненко В., В.Ф. Москаленко. – Соціальна медицина та організація охорони здоров'я - Тернопіль: Укрмед-книга, 2000. – 206 с.
2. Голяченко О.М., Сердюк А.М., Приходський О.О. Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я. – Тернопіль-Київ-Вінниця: Лілея, 1997.
3. Москаленко В.Ф., Феценко Ю.І. Актуальні проблеми туберкульозу в Україні за 10 років // Укр. пульмон. журн. - 2001. - № 1. - С. 5 - 8.
4. Феценко Ю.І., Мельник В.М. Медико-соціальні та організаційні аспекти фтизіопульмонології // Матеріали II з'їзду фтизіатріє і пульмонологів України (Київ, 20–23 жовтня 1998 р.). – Київ, 1998. - С. 19 - 22.
5. Феценко Ю.І., Мельник В.М. Туберкульоз легень в період епідемії: епідеміологічні, клініко-діагностичні, лікувально-профілактичні та організаційні аспекти. – Київ: Логос, 1998. – 284 с.
6. <http://www.bbc.com/Туберкульоз>
7. <http://www.lechebnica.su/Туберкульоз>
8. <http://www.medvedka.biz/Розповсюдження туберкульозу в Україні>
9. <http://www.mirsovetov.ru/Шляхи профілактики туберкульозу>